

Un dels punts clau dels Jocs Olímpics del 1992 en la vessant no estrictament esportiva serà el de l'Olimpiada cultural. Durant els anys anteriors a la celebració dels Jocs hi haurà a la ciutat

actes culturals de tota mena. Oficialment es pretén donar una imatge dual de Barcelona i fer-la entendre com a capital de Catalunya, però també com a ciutat espanyola.

L'Olimpiada cultural farà una barreja d'elements catalans i espanyols

Toni Soler

BARCELONA — L'Olimpiada cultural, que complementarà les activitats esportives dels Jocs Olímpics del 1992 a Barcelona, combinarà elements catalans i espanyols per donar una imatge dual de la cultura de Barcelona, entesa com a capital de Catalunya i gran ciutat espanyola. Les manifestacions culturals s'iniciaran ja l'any vinent i també inclouen alguns elements d'origen llatinoamericà, amb la finalitat de connectar els Jocs amb la celebració global del 5è centenari del descobriment d'Amèrica.

La programació definitiva encara s'està perfilant, tot i que es basarà en el projecte que l'Oficina Olímpica va adreçar als membres del Comitè Olímpic Internacional (COI) quan es va presentar la candidatura de Barcelona per ser seu dels Jocs del 1992. En aquesta documentació inicial, la dicotomia entorn el qualificatiu catalana/espanyola es resol en el mateix document de la següent manera: «Com a capital de Catalunya, Barcelona té una riquíssima tradició folklòrica en música i dansa, festes populars, teatre religiós, etc. Al mateix temps, els corrents migratoris que ha rebut durant el present segle han incrementat aquest patrimoni cultural amb diverses tradicions artístiques populars espanyoles i llatinoamericanes».

Aquest darrer aspecte ha causat sorpresa en sectors nacionalistes, que consideren que és una inclusió forçada per la voluntat de justificar el component d'hispanitat en la presentació cultural de Barcelona.

El departament cultural del COOB admet que s'establiran convenis de col·laboració amb l'Expo'92 de Sevilla per a la contractació d'artistes i exposicions. De totes maneres, aquesta mena d'acords s'establiran probablement també amb Albertville (França), ciutat que acollirà els Jocs Olímpics de l'hivern del 1992.

El projecte de programa de l'Olimpiada cultural només preveu, com a manifestació cultural llatinoamericana, una exposició sobre art sud-americà pre-colombi, que es complementarà amb una altra sobre l'Extrem Orient. La presència de l'art i de la cultura espanyola, per contra, serà notable, i segons es preveu anirà sempre combinada amb el component català de manera indistingible per a l'exterior.

La commemoració del descobriment d'Amèrica no estarà absent del projecte cultural lligat als Jocs Olímpics

JORDI GARCIA

Hi haurà convenis de col·laboració amb l'Expo de Sevilla, dedicada al Descobriment

El Palau de la Música Catalana serà un dels escenaris del Festival Olímpic de les Arts

COOB: «No amagarem realitats»

BARCELONA — La qüestió de l'Olimpiada cultural ha motivat en sectors nacionalistes tants recels o més que la presència de la llengua catalana, tot i que des del COOB el tema es veu amb tranquil·litat. El delegat del COOB per a afers lingüístics i culturals, Alfred Bosch, ha manifestat que «projectarem la cultura de la ciutat de Barcelona tenint en compte que és la capital de Catalunya i que està a l'Estat espanyol; és a dir, que no amagarem realitats».

Aquestes manifestacions culturals començaran l'octubre de l'any vinent, amb la rebuda de la bandera olímpica que arribarà des de Seül. Des d'aquest moment i fins al 1991 està prevista la celebració de tres grans exposicions, una cada any, sobre cultura i esport, arts i el futur. A més, es seguirà un ampli programa de música i arts escèniques, amb festivals de modalitats diverses.

D'altra banda, el 1990 es convocaran els premis Barcelona per a diverses disciplines, com ara periodisme, tecnologia, arquitectura i urbanisme, música, art i promoció de l'esport. El veredicté es donarà a conèixer al començament dels Jocs Olímpics.

Coincidint cronològicament amb les competicions esportives tindrà lloc el Festival Olímpic de les Arts, que inclourà un amplíssim ventall d'activitats. Destaquen les exposicions sobre la història del moviment olímpic, les arts a l'Europa medieval i el paper de Barcelona en les avantguardes artístiques del segle XX. A més, se celebraran manifestacions múltiples i de primera categoria de música, dansa, òpera, teatre i manifestacions folklòriques. El Palau de la Música, el nou auditori municipal, el Liceu, el Mercat de les Flors i el Teatre Grec seran alguns dels escenaris d'aquesta múltiple mostra cultural.

GRÀCIA PER LA INDEPENDÈNCIA

del 16 al 21 de novembre

CENTRE CÍVIC L'ARTESA

Travessia de St. Antoni, 6-8

- dia 16— Presentació del llibre de Xavier Romeu Ascendit Catalunya. 20 h.
- dia 17— El combat per la llengua, el combat per la independència. 20 h. Xerrada-col·loqui.
- dia 18— 1977-1987, deu anys de resistència contra l'independentisme. 20 h. Xerrada-col·loqui.
- dia 19— Per una terra verda i lliure: el combat ecologista a Catalunya. 20 h. Xerrada-col·loqui.
- dia 20— Gràcia, municipi català independent. Debat obert. 20 h.

PLAÇA DE LA REVOLUCIÓ

- dia 21— Fem Front Patriòtic. Miting del Moviment de Defensa de la Terra. 18 h.
- Havaneres, amb el Grup Joc de Mar.
- A les 10 de la nit.

MOVIMENT DE DEFENSA DE LA TERRA

C/ Casp 40, 1r. 1a. 08010 BARCELONA Tel. 301 7235

3a ESCOLA D'HIVERN

27 a 29 de novembre - Tarragona

«Catalunya, present i futur»

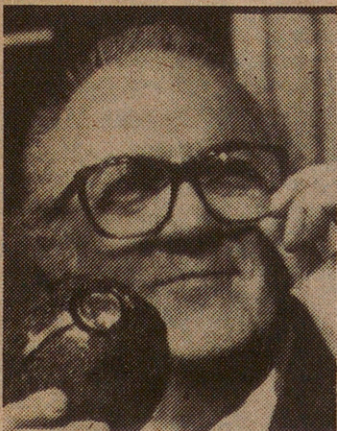
Amb: Jaume AMENGUAL, Francesc FERRER, Rafael RIBÓ, Jaume NUALART, Francesc CASARES, Magda ORANICH, ...

INSCRIVIU-VOS-HI!

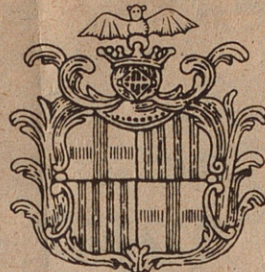

ENTESA
DELS JOVES
NACIONALISTES
D'ESQUERRA

DIAGONAL 325 7a. 2a
TEL. 258 00 20
08009 BARCELONA

Federico Fellini es fa enrera en el seu plet per *Intervista*. Pàgina 25

Dimarts / 19

Gener / 1988

Mirador

PINTURA
Artistes contemporanis
al fons de la Telefónica
Pàgina 24

GUARDONS
Els reis entreguen les
medalles d'or de Belles Arts
Pàgina 25

REVISTA D'ESTATS UNITS
El crac de Wall Street
arriba als magnats
Pàgina 25

Barcelona / Jordi Casanovas

◇ El Liceu presenta dijous la seva segona producció pròpia de la temporada. Després del *Tannhäuser* en versió escènica de Salvat i Espada, arriba ara *Un ballo in maschera*, de Verdi, amb escenografia i vestuari de Marcelo Grande i direcció escènica de Mario Gas, dos noms que han aparegut sovint junts en el panorama teatral barceloní, i en particular com a responsables dels muntatges operístics de les successives temporades del Grec.

Un ballo in maschera es basa en un text teatral d'Eugene Scribe sobre la conspiració que va acabar amb la vida del rei Gustau III de Suècia, al segle XVIII. Per problemes de censura Verdi i el llibretista Antonio Somma van traslladar l'acció a Boston, a l'ambient opressiu, estirat i supersticiós dels colons puritans del segle XVII.

Gas i Grande han fet una versió sobria de l'obra per destacar els aspectes essencials de l'argument, eliminant en la

Mario Gas presenta la seva versió de "Un ballo in maschera" de Verdi

El director teatral opina que les convencions han danyat els valors dramàtics de l'òpera

mesura que es pugui ornamentalisme i elements convencionals que pertorben el discurs dramàtic. Els moviments del personatges en escena, diu Gas, són els estrictament necessaris, "sense fioritures naturalistes", i no hi ha grans desplaçaments de masses. "Busquem crear uns determinats clímaxs dramàtics mitjançant uns efectes impressionistes".

Una obra fosca

Pel que fa a la decoració, han volgut també evitar recàrregues per insistir en els aspectes significatius dels diferents elements. "*Un ballo in maschera* és una obra molt fosca, perquè es tracta d'un

camí cap a la mort". Les passions amoroses enfrontades condueixen a l'assassinat del governador de Boston, Riccardo, a mans d'uns conspiradors polítics, assassinat que compleix un paper catàrtic. "El vestuari és una mica atemporal i molt fosc. L'escenografia representa una mena de mausoleu, un edifici palatí-mortuori".

Mario Gas considera que els nous escenògrafs han de fer un esforç per eliminar de l'òpera tots aquells elements sobers i convencionals heretats de la seva època de màxim esplendor, el segle XIX, i que s'han anat superposant sobre els essencials fins a amagar els veritables continguts dramàtics.

"Per exemple, pel que fa a l'actuació dels cantants, s'han introduït una sèrie de vicis en la gestualització que, sense ser inherents al cant, perjudiquen la credibilitat dramàtica. Sortosament, cada cop són més els cantants que es plantegen oferir a més de la interpretació musical una bona interpretació teatral".

La renovació necessària

Gas es manifesta partidari de les experiències renovadores pel que fa als muntatges operístics, fins i tot l'ambientació en èpoques actuals, si així s'aconsegueix una comunicació més gran amb la sensibilitat dels espectadors. Per ell, assistir a l'òpera no té

només un interès cultural o culturalista: els sentiments i les emocions que s'hi posen en joc són els mateixos de l'home d'avui, encara que l'embolcall sigui diferent.

"L'òpera ha sigut durant anys el patrimoni d'una classe social, que hi ha imposat el seu concepte estètic, tergiversant-ne els continguts autèntics. Si aconseguim un nou embolcall, que es basi en els continguts dramàtics del text i de la música, podrem rescatar els valors de la història que es narra per fer-los viure a l'espectador d'avui. Si no, l'òpera serà necessàriament una cosa arnada. Hem d'intentar treure-li tota la pols que s'hi ha acumulat durant anys".

Cap a la plena maduració de la creativitat verdiana

◇ *Un ballo in maschera* pertany a l'època intermèdia del seu autor. Va ser estrenada a Roma, el 17 de febrer de 1859, dos anys més tard de *Simon Boccanegra*. Representa el trànsit entre dues èpoques creatives de Verdi, la de jove, que arribaria a la seva màxima expressió en les obres de la trilogia, i la de maduresa, amb òperes com *La forza del destino*, *Don Carlo* o *Falstaff*.

Des del punt de vista musical es distingeix per la utilització moderada dels leit motiv, la seva complexitat simfònica, el destacat paper dels instruments solistes i l'ús de la modulació, dels ritmes i de les pauses amb objectius d'expressivitat dramàtica. Pel que fa a la part cantada, Verdi avançava decidivament en l'eliminació de l'oposició tradicional entre recitatius i àries, de manera que la música es configura com un tot ininterromput i dens. La predominança dels factors dramàtics es manifesta també en el bandejament de l'ornamentalisme vocal i en la substitució del temps real per un temps imaginari, intern a l'obra i als personatges.

L'obra es basava inicialment en un episodi de la història de Suècia, el de l'assassinat del rei Gustau III a mans d'uns conspiradors de la noblesa. Verdi havia d'estrenar-la a Nàpols, però la monarquia borbònica que hi regnava va témer que l'escenificació pública d'un regicidi afegís llenya al foc dels moviments revolucionaris que en aquella època lluitaven per la unitat d'Itàlia.

Verdi, abans que modificar l'obra fins al punt que volia la censura, va intentar estrenar-la a Roma, cosa que va aconseguir finalment, no sense haver de canviar abans el lloc, l'època i els personatges de l'acció.

LA MIRADA

Patricia Gabancho

Canvi d'aires

Els lectors de la secció *Revista de...* del DdB deuen saber que el món europeu de l'òpera està convulsionat per una polèmica que rebrotja periòdicament: que és, aquest, un espectacle anacrònic i minoritari, pagat amb escreix per diners públics. Davant la crítica d'anquilosament, els grans escenaris d'Europa intenten de vegades donar-li aires nous a través de l'única cosa que es pot tocar: el muntatge. L'encarreguen a directors de cinema o de teatre. Fellini i Visconti a Itàlia o el francès Patrick Chéreau, per citar-ne els tòpics, van aportar la bafarada renovadora i, en algun cas, iconoclasta. Entre els catalans, la prioritat correspon a Lluís Pasqual, que ha dirigit òperes a Barcelona i a l'estranger, amb resultats tan excel·lents com contravertits.

Però també a Mario Gas, que va fer un intent molt plausible d'acostar l'òpera a tota mena de públics amb uns muntatges alhora seriosos i populars presentats uns quants anys seguits al Grec. Els puristes arrufaven el nas —el so i els cantants no eren sempre de primera, les llicències eren excessives—, però allà hi havia les ganes de tornar a lligar òpera i teatre, respectant la fèrria convenció de la partitura, però sense sotmetre-s'hi a la primera. Al Liceu, aquestes aventures perdran molta de la frescor que tenien: el casolot centenari imposa un respecte i Mario Gas no gosarà, ara com ara, anar massa lluny. La maquinària del Liceu encara grinyola, però cal reconèixer a la casa l'intent d'acostar-se al pols operístic europeu.

MERCÉ TABERNER

Mario Gas, buscant les essències operístiques sota la pols de l'estètica burgesa

El Liceo estrena mañana una producción propia de la ópera de Verdi 'Un ballo in maschera'

Mario Gas y Marcelo Grande son los responsables de la nueva puesta en escena

L. M., Barcelona
El director teatral Mario Gas y el escenógrafo Marcelo Grande son los responsables de la nueva producción de la ópera de Verdi *Un ballo in maschera*, que mañana por la noche se estrenará en el teatro del Liceo. Ésta

será la segunda producción operística del Liceo estrenada en la presente temporada. La anterior, dirigida por Ricard Salvat, se estrenó el pasado mes de noviembre. "He intentado con la puesta en escena y con los decorados potenciar las pasiones y los per-

sonajes de la ópera", explicó Gas a este diario. "En ningún momento he pretendido hacer una puesta en escena espectacular". La soprano galesa Margaret Price, que debía interpretar el papel de Amelia, ha sido sustituida por la argentina Adelaide Negri.

Mario Gas no es un director de escena ajeno al mundo de la ópera. Su padre, Manuel Gas, era bajo de ópera y zarzuela, y él nació accidentalmente en Montevideo, durante una gira que sus padres realizaban por América del Sur, en 1947. Gas se inició en el mundo de la lírica con los ciclos operísticos de las temporadas veraniegas del Teatre Grec de Montjuïc. En su haber se cuentan las direcciones escénicas de *Il trovatore*, de Verdi; *Il barbiere di Siviglia* y *Il turco in Italia*, de Rossini; *Madama Butterfly*, de Puccini; *L'elisir d'amore*, de Donizetti y una *Traviata*, de Verdi, estrenada en Palma de Mallorca.

Para Mario Gas y Marcelo Grande esta nueva producción de *Un ballo in maschera* será su debut en el Gran Teatro del Liceo. "Para estrenar una nueva producción se requieren más ensayos de los que el Liceo tiene previstos actualmente", manifestó Gas. "Sin embargo, pienso que la dirección del teatro lírico catalán está intentando, poco a poco, abrir brecha en el campo de la producciones y me siento orgulloso de poder colaborar en esta dirección siempre que me lo pidan, aunque no sea posible todavía estrenar una producción con el número de ensayos suficientes para trabajar tranquilamente".

Mario Gas, manifestó a este diario que odia a los directores que hablan y teorizan sobre sus trabajos antes de que éstos sean estrenados, y se mostró un poco reacio a explicar detalles sobre la producción de *Un ballo in maschera* que mañana se estrenará. "Una obra no se explica por los conceptos, sino por

Marcelo Grande y Mario Gas, responsables escénicos de *Un ballo in maschera*.

los resultados", aseguró. "En el mundo del teatro, detrás de cualquier concepto hay una solución funcional que no siempre se ajusta a una idea preconcebida".

El director teatral catalán ha previsto para esta nueva producción una puesta en escena visible desde todos los ángulos del teatro. "Para la puesta en escena he tenido en cuenta al público que estará en el 5º piso", explicó Gas, "los cambios de escenografía podrán ser vistos perfectamente desde lo más alto del teatro".

Los decorados han sido obra del escenógrafo Marcelo Grande y su realización ha corrido a cargo de la empresa Hermanos Salvadó. "Hemos intentado", explicó Grande, "conseguir con los decorados una unidad escénica en esta obra en la que se describen escenarios muy variados entre sí".

Para la última escena, la del baile de máscaras, que da título a la ópera de Verdi, Mario Gas ha intentado alejarse de una visión mundana del baile. "Intento transmitir en esta escena

sensaciones e impresiones, en definitiva, el estado anímico que apresa a los personajes que se debaten entre el amor y la amistad, con la traición y la muerte como fondo".

Mario Gas se ha responsabilizado también de iluminación de la obra. "Yo diseño personalmente la iluminación de todos los espectáculos que dirijo", dijo. La iluminación se mueve entre tonos sombríos, "no oscuros", precisó el director de escena, que intentan crear el clima adecuado a la acción de la obra.

CINE / 'JULIA Y JULIA'

Trieste

Julia y Julia

Director: Peter Monte. Intérpretes: Kathleen Turner, Gabriel Byrne, Sting, Gabriele Ferzetti, Angela Goodwin.

rior, a la de cualquier película anterior.

Julia y Julia quiere olvidar el papanatismo y la hortera de que

ella. Kathleen Turner, la heroína, duda entre la realidad y lo imaginario, y la propia película mantiene durante largo rato la ambi-

Un gru
une mi
clásica
la Func

El grupo de
de Aleman
musitaten
19.30 hor
Miró, de
representa
espectácul
(Tribulaci
que comb
clásica. La
puesta por
Gehlen y
tarra Wilh
Ross.

Pantom
ser "una es
co-filosófic
crítica de l
tiene músic
de Dowlar
venciones
Gehlen.

El prog
sentación-
to, y las sig
para dos la
Milano; G
de John D
pédies, de
hémienne,
Tras una p
en la segun
flamenco (C
composició

Los tres
han actuac
xico y Yu
su primer
1975 en H
sidades II
ción en co

El espe
con motiv
la ampli
Miró y co
Instituto A

'Victim
montaj
Ionesc
en el te

El montaje
de Osona
bre la obra
estrenará
brero en
Barcelona
presentará
tras que el
en el Conc
rigido por
gramado
noche.

Victime
gida por J